Rok IX — Nr 79 Wejherowo — niedziela, 14 lipca 1946 Cena 2,—zł

ZRZESZ KASZËBSKÔ

Pismo Ludu Kaszubskiego — Wychodzi 3 razy w tygodniu

Brunon Richert

Wyrobienie polityczne

Wszyscy jesteśmy naogół świadomi swych obowiązków społecznych. Wiemy, że państwo i społeczeństwo zniszczone wojną potrzebuje naszych rąk do pracy. Jednak wśród licznych niewątpliwie naszych zalet społecznych i obywatelskich, które są właściwe naszemu społeczeństwu, brak jednej zalety, będącej do pewnego stopnia warunkiem powodzenia pracy społecznej. Jest nią zdolność politycznego myślenia. Tej brakowało naszemu społeczeństwu zawsze; brak jej odczuwamy szczególnie u nas na Kaszubach.

W każdej wojnie wyższość posiada żołnierz inteligentny nad nieinteligentnym, który sam nie myśląc, jest tylko ślepym narzędziem w ręku dowódcy. Tak samo jest i w życiu politycznym i społecznym. Również i tutaj warunkiem powodzenia i właściwego klimatu tej pracy jest nie ślepe posłuszeństwo, lecz wyrobienie zmysłu politycznego ogółu. Myśl polityczna jednostek jest wynikiem ścierania się całych prądów i opinii w prasie i w żywym słowie. W dzisiejszej sytuacji nie chodzi o to, aby każdy obywatel musiał być członkiem jakiegoś stronnictwa. Ale dzisiejsza rzeczywistość wymaga, aby każdy obywatel myślał, aby bez uprzedzeń dążył do wyrobienia sobie zdania o sprawach, którymi zainteresowane jest całe społeczeństwo. Tak — powie niejeden — ale gdybym chciał głośno wypowiedzieć swoje myśli, być może, że spodobałyby się jednemu stronnictwu, inne jednak, któremu zdanie takie by się nie podobało, wystąpiłoby przeciwko mojej osobie. Tu właśnie leży sedno rzeczy. Boimy się krytyki i brak nam cywilnej odwagi. I to jest wielkie zło w naszej obecnej rzeczywistości politycznej.

Jest niezbitym pewnikiem, że obezwładnienie, spętanie myśli społecznej prowadzi jednostki do zaniku wszelkiej samodzielności politycznej. Dlatego też w każdym cywilizowanym społeczeństwie istnieje tolerancja, zezwalająca na pewne odmienne zdanie, szanująca czyjeś uzasadnione zapatrywania.

Polityczne wyrobienie obywateli jest ważnym czynnikiem budowania zdrowego organizmu państwowego. Należy dążyć do tego, aby wśród nas wyrobiło się przekonanie, że wyrobiony sąd w sprawach społecznych jest prawem każdego obywatela i jego wielkim obowiązkiem.

Stanowisko Francji w sprawie zachodnich Niemiec

PARYŻ. (PAP). Francuski minister spr. zagranicznych Bidault oświadczył na posiedzeniu Wielkiej Czwórki, iż solidaryzuje się z deklaracją Mołotowa i że wyczuwa, iż ministrowie osiągną porozumienie co do zagadnienia niemieckiego, zgodnie z poglądem radzieckim. Chodzi o: 1) całkowite rozbrojenie Niemiec, 2) zniszczenie hitleryzmu i ugruntowania demokracji niemieckiej, 3) odszkodowania dla krajów, które ucierpiały wskutek wojny.

Bidault dodał, że najlepszym sposobem osiągnięcia tego celu będzie ustalenie struktury terytorialnej nowych Niemiec, polityki mocarstw okupujących i ogólnych zarysów nowej konstytucji dla Niemiec. Bidault podkreślił, że władze okupacyjne w Niemczech nie będą mogły należycie pracować do czasu ostatecznego ustalenia granic Rzeszy. Na konferencji poczdamskiej osiągnięto porozumienie w sprawie wschodnich granic Niemiec, jednakże pozostał do załatwienia los zachodnich Niemiec i stanowisko Francji w tej sprawie nie uległo zmianie.

Mołotow o rozbrojeniu Niemiec

PARYŻ. (Obsl. wł.). Po wyjaśnieniu wszystkich pozostałych punktów odnośnie 5 traktatów pokojowych, ministrowie spraw zagranicznych poruszyli sprawę Niemiec. Minister Mołotow wystąpił przeciwko złożonemu przez Byrnesa projektowi traktatu na przeciąg 25 lat, uważając okres ten za zbyt krótki. Między amerykańskim a radzieckim punktem widzenia nastąpiło bardzo ostre starcie i ministrowie rozstali się w zdecydowanej niezgodzie na temat Niemiec.

W czasie dyskusji nad amerykańskim projektem traktatu o rozbrojenie i demilitaryzację Niemiec minister Mołotow oświadczył:

„Rząd radziecki zbadał należytą uwagą projekt traktatu czterech mocarstw w sprawie rozbrojenia i demilitaryzacji Niemiec, przedłożony przez p. Byrnesa. Rząd radziecki potwierdza, że rozbrojenie i demilitaryzacja Niemiec są bezwzględnie konieczne. Rząd radziecki uważa, że Niemcy powinny być utrzymane w stanie rozbrojenia nie przez 25 lat, jak podaje projekt, lecz conajmniej przez 40 lat. Doświadczenie wykazało, że krótki okres czasu, na jaki zostały Niemcom narzucone ograniczenia zbrojeniowe po pierwszej wojnie światowej, okazał się niedostateczny i nie przeszkodził Niemcom w odrodzeniu się, jako agresywna siła, zagrażająca narodom Europy i świata. Kiedy Niemcy rozpętały drugą wojnę światową, upłynęło od pierwszej zaledwie 20 lat. Oczywiste jest, że narody miłujące pokój pragną rozbrojenia Niemiec na jak najdłuższy okres. Proponowany traktat, umotywowany jest interesem pokoju i bezpieczeństwa światowego. Omawiany dokument ogranicza się do wyliczenia pewnych zarządzeń wojskowych i gospodarczych, ale zarządzenia te są podane w mniej zrozumiałej formie, niż uczyniły to decyzje berlińskiej konferencji przywódców trzech mocarstw, które ponadto wyznaczyły inne nie mniej zasadnicze warunki ochrony bezpieczeństwa i utrwalenia pokoju. Z tego względu rząd radziecki przyszedł do przekonania, że projekt traktatu czterech mocarstw w obecnej formie, nie może być dostateczną gwarancją bezpieczeństwa w Europie i na świecie".

Protest Abisynii

NEW JORK (Obsl. wł.). Rząd abisyński zaprotestował przeciw decyzji czterech ministrów spraw zagranicznych nadania koloniom włoskim tymczasowego reżimu na okres jednego roku. Nota przypomina, że Abisynia żąda, aby Erytrea i Somali zostały przyłączone do jej terytorium.

Delegacja polska na konferencję pokojową w Paryżu

PARYŻ (Obsl. wł.). Na konferencję pokojową w Paryżu, która rozpocząć się ma dnia 29 lipca, uda się delegacja polska, złożona z 5 osób. Na czele delegacji stanie prawdopodobnie minister spraw zagranicznych Wincenty Rzymowski. Poza tym uda się do Paryża 15-osobowy personel pomocniczy i techniczny delegacji.

Projektowany jest wyjazd grupy dziennikarzy polskich.

Inauguracyjne Zebranie Komitetu Pomocy

Dzieciom i Starcom Kaszubskim

SOPOTY. Dnia 14 lipca br. o godz. 12-tej odbędzie się w Sopotach, w domu przy ulicy Podgórnej nr. 21, Inauguracyjne Ogólne Zebranie Komitetu Pomocy Dzieciom i Starcom Kaszubskim (w skrócie „Rada"). Program obrad jest następujący: 1. Zagajenie, 2. Odczytanie protokółu z zebrania założycielskiego, 3. Sprawozdanie tymczasowego Prezydium, 4. Zatwierdzenie Statutu Komitetu „Rada", 5. Wybór członków Prezydium i Komisji Rewizyjnej, 6. Ustalenie programu prac komitetu „Rada", 7. Wolne wnioski i rozwiązanie zebrania.

Odszkodowania Finlandii dla Z. S. R. R.

HELSINKI. (Obsl. wł.). W środę podpisana została umowa radziecko-fińska w sprawie dostaw, które wejdą w skład trzeciej raty odszkodowań wojennych. Dostawy wartości 35,7 mil dol w złocie obejmą maszyny, instalacje przemysłowe, statki różnych typów i drzewo w różnych gatunkach.

W lipcu 20 statków UNRA

GDYNIA. (ZAP). Jak się dowiadujemy, z Ameryki przybędzie do Polski w ciągu lipca 20 dużych statków z ładunkiem UNNRA. Przybędą transporty z końmi, bydłem, zbożem, ropą i drobnicą. Poza statkami amerykańskimi przybędą również statki duńskie i szwedzkie z Ameryki i z Anglii oraz portów zachodnio-europejskich.

Kaszubskie słuchowisko radiowe

WEJHEROWO. W niedzielę 14 bm. o godz. 15.30 rozgłośnia radiowa w Gdańsku nada w ramach audycji kaszubskiej pierwsze po wojnie słuchowisko radiowe w języku kaszubskim. Autorem słuchowiska jest red. Jan Rompski, a wykonawcami członkowie zespołu artystycznego koła kaszubskich Literatów „Vjitrznjô" z Wejherowa.

Procedura konferencji pokojowej

Czterej ministrowie spraw zagranicznych ustalili następującą procedurę na konferencji pokojowej:

1) Ma być utworzona komisja ogólna, składająca się z zastępców przewodniczących poszczególnych delegacji w celu skoordynowania prac konferencji. Członkowie komisji ogólnej będą podejmowali swe decyzje większością ⅔ głosów.

2) Przedstawiciele delegacyj na konferencję pokojową będą mieli prawo poprawić lub zmienić przepisy proceduralne, zalecone przez ministrów spraw zagranicznych.

3) Powstanie 5 podkomisji politycznych, złożonych z przedstawicieli państw, które brały bezpośredni udział w wojnie z 5 byłymi satelitami Niemiec oraz przedstawiciela Francji. W komisjach tych Francję będzie obowiązywała ta sama procedura, co na konferencji ministrów spraw zagranicznych; nie będzie mogła brać udziału w głosowaniu, jeżeli nie była w stanie wojny z danym państwem.

4) W 5 politycznych komisjach decyzje będą podejmowane większością ⅔ głosów. W wypadku osiągnięcia tej większości, przegłosowana mniejszość będzie miała prawo przedstawić swe poglądy na plenum sesji. Jeżeli nie zostanie osiągnięta większość ⅔ głosów w dwu lub więcej spornych sprawach mogą one być przekazane plenarnej sesji konferencji pokojowej.

Wyrok na sprawców zajść antyżydowskich w Kielcach

WARSZAWA. (Obsł. wł.). Sąd wojskowy skazał 11 bm. na karę śmierci przez powieszenie 9 sprawców krwawej zbrodni kieleckiej. Jedna kobieta skazana została na 10 lat więzienia za wzięcie udziału w pogromie.

Nowy rząd czeski — czy nowa polityka?

PRAGA. (Obsł. wł.). Premier nowego rządu czechosłowackiego wygłosił na Zgromadzeniu Narodowym polityczne expose. Plan pracy rządu zawiera opracowanie konstytucji, przeprowadzenie dwuletniego planu rozbudowy. Konstytucja daje równe prawa Słowakom

O polityce zewnętrznej Czechosłowacji powiedział Gotwald, że będzie się ona opierała o współpracę ze Zw. Radzieckim, będzie dążyła do rozwinięcia stosunków gospodarczych, finansowych i kulturalnych z Anglią i Francją oraz do ścisłej współpracy z sąsiadami.

Artur Greiser prosi o ułaskawienie

POZNAŃ. (Obsł. wł.) Artur Greiser, skazany na śmierć, wniósł telegraficznie prośbę do prezydenta KRN o ułaskawienie. Ponadto zwrócił się on do swego obrońcy, prosząc o telegraficzne zawiadomienie o jego skazaniu na śmierć szeregu osób, między innymi: papieża Piusa XII, min. Anthony Edena, ambasadora Szwajcarii w Paryżu, Burghardta, ambasadora angielskiego w Paryżu Duff Coopera oraz jego żony, znanej pianistki niemieckiej.

Szanse starań Greisera o ułaskawienie są nikłe. Ostatecznej decyzji oczekiwać należy w najbliższym czasie. Z chwilą nadejścia odmownej decyzji, wyrok wykonany będzie w przeciągu 2 lub 3 dni.

Przeważa opinia, że wyrok zostanie wykonany przez powieszenie, lecz nie publicznie i dopuszczeni mają być tylko przedstawiciele prasy.

Greiser jest wyraźnie podniecony, jakkolwiek stara się nadal zachować stoicki spokój.

Polacy w Legii Cudzoziemskiej U. S. A.

SZTOKHOLM. (Obsł. wł.). Korespondent szwedzkiego dziennika „Helgens Nyheler" donosi z Waszyngtonu, że senator amerykański, Albert Thomas, złożył komisji senatu, która obecnie rozważa kwestie służby wojskowej, projekt wcielenia 240.000 żołnierzy polskich do Legii cudzoziemskiej, którą Stany Zjednoczone mają zamiar stworzyć. Senator Thomas proponuje, aby Polacy zastąpili amerykańskie wojsko w strefie okupacyjnej w Niemczech.

Austria karze przestępców wojennych

WIEDEŃ. (ZAP). Na podnoszone zarzuty, że władze austriackie zbyt wolno działają w kierunku karania zbrodniarzy wojennych, minister sprawiedliwości oświadczył, że jest to zarzut niesłuszny, bowiem sądy austriackie skazały dotychczas 14 zbrodniarzy wojennych na śmierć, a przeszło 1000 stanie w najbliższym czasie przed sądem. Pewne trudności mają władze austriackie z wydostaniem przestępców z więzień w okupacjach: brytyjskiej, francuskiej i amerykańskiej.

Zjazd b. Więźniów Politycznych 18-stu narodów

W dniach 20—23 lipca br odbędzie się w Warszawie Zjazd przewodniczących delegacji b. więźniów politycznych z 18-tu krajów europejskich, a mianowicie: Albanii, Belgii, Bułgarii, Czechosłowacji, Danii, Francji, Hiszpanii Republikańskiej, Holandii, Włoch, Jugosławii, Luksemburga, Norwegii, Polski, Rumunii, Ukrainy, Białorusi, ZSSR. Obecny będzie również delegat żydowski. Z wyjątkiem Rumunii i Albanii, wszystkie pozostałe kraje reprezentowane były na Kongresie b. więźniów politycznych, który odbył się w Warszawie w lutym br.

Delegat chilijski w sprawie Włoch

NEW YORK. (Obsł. wł.). Delegat chilijski w ONZ przesłał do zastępcy sekretarza generalnego ONZ list, wyrażający w imieniu jego rządu pragnienie, aby wielkie mocarstwa wzięły pod uwagę godność narodową i ekonomiczną przyszłej republiki włoskiej, przyznając temu krajowi warunki pokojowe.

Boże Męki wracają na Ziemie Odzyskane

Kaszubskie ziemie, które Traktatem Wersalskim zostały przyłączone do Niemiec, nie tylko były narażone na wynarodowienie ale również, od czasu dojścia do władzy Hitlera, na prześladowania religijne. Wskutek tego zachowało się tam mało przydrożnych krzyży i kaplic. Obecnie na tych ziemiach kaszubskich nie ma gminy, w której nie postawionoby przynajmniej jednego krzyża czy kapliczki. I znów Zbawiciel Świata błogosławi z krzyża naszej ziemi i ludowi kaszubskiemu. (b-r)

Aresztowanie przywódcy porwania zwłok Mussoliniego

RZYM. (Obsł. wł.). Policja włoska aresztowała Mauro Rana, który przyznał się że organizował porwanie zwłok Mussoliniego. Rana oświadczył, że zwłoki są pochowane „gdzieś w okolicy Mediolanu". Rana został aresztowany na stacji w Mediolanie i przywieziony do Rzymu, gdzie złożył zeznania, ale odmówił ujawnienia miejsca ukrycia zwłok.

Spostrzeżenia i uwagi

Ukrócić złodziejskie nawyki

Wszelkie błędy, niedomagania chcemy usprawiedliwić następstwami wojny. Możliwe ale czy stan ten ma wiecznie trwać! Czas wrócić już do prawości i porządku.

Znaną jest powszechnie na Kaszubach wysoka moralność i uczciwość. Kiedyś przed wojną gospodarz zostawił pług czy bronę w polu. Wiedział, że mu nie zginie. Rybak mógł spokojnie zostawić wiosło, drobne przybory rybackie, nawet sieci.

Dzisiaj rzecz ma się inaczej! Skargi naszych rybaków dowodzą o istnieniu pewnego rodzaju rozboju „piratów lądowych, dla których nie ma skrupułów czy zabierze, czy zniszczy rybakowi linkę, pływaki, klepy, żaki, czy też pozbawią go mozolnie wieczorem zdobytej przynęty do połowu na haczyki. Rybak, stary szeper, który przewodniczył niejednej maszoperii ze smutkiem kiwa głowa. Cóż może sobie pomóc. Tu winne władze przyjść z pomocą rybakom przez wprowadzenie surowych zarządzeń, ścigających swawolę złodziejską.

Tak samo ma się rzecz przy rozładunku statków i wagonów. Tłum gapiów oblega kutry. Są to nie tyle dorośli, ale wyrostki, którzy tak gorliwie „kulają" ryby, że odnoszą je w centnarach do czekających niedaleko wózków. Ten rybny szaber jest przykrym faktem nieuczciwego sposobu zarobkowania i życia. Owszem są ciężkie czasy, ale nie upoważniają nas, abyśmy patrzyli przez palce na tego rodzaju złodziejstwo, urabiające nam zresztą u obserwatorów cudzoziemskich załóg opinię złodziejskiego narodu. Z tym trzeba bezwzględnie skończyć. Policja portowa winna jak w innych częściach portu zabronić dostępu do portu rybackiego osobom niepowołanym. (r)

Z dnia

Zaproszenie na konferencję pokojową

Jak podaje prasa, tekst zaproszeń, które zostały rozesłane we wtorek przez rząd francuski do 20 mocarstw, które wezmą udział w konferencji pokojowej brzmi: „Rząd francuski, działając w imieniu rady ministrów spraw zagranicznych i zgodnie z decyzją tej rady z 4 lipca 1946 r. ma zaszczyt zaprosić rząd... wymieniony w par. 2 wyżej wymienionego tekstu, jako mający wziąć udział w rozpatrzeniu traktatów pokojowych z Włochami, Rumunią, Bułgarią, Węgrami i Finlandią do przysłania delegacji, która będzie go reprezentować na konferencji, rozpoczynającej się 29 lipca 1946 r. w Paryżu w Pałacu Luksemburskim. Projekty traktatów pokojowych z Włochami, Rumunią, Bułgarią, Węgrami i Finlandią, przygotowane przez radę ministrów spraw zagranicznych, zostaną jak najśpieszniej zakomunikowane rządowi... Aby ułatwić prace konferencji propozycje dotyczące organizacji i zasad proceduralnych, zostaną przedłożone ambasadzie lub poselstwu w Paryżu. Zaproszenia zostały rozesłane telegraficznie do ambasadorów francuskich przy zainteresowanych obcych rządach. Zostaną przedstawione do potwierdzenia ambasadorom lub poselstwom tych krajów w Paryżu.

Marynarka brytyjska ewakuuje bazy egipskie

KAIR. (Obsł. wł.). Marynarka brytyjska przystąpiła do ewakuacji swoich baz w Egipcie. Obecna likwidacja wschodnio-śródziemnomorskiego i Bliskiego Wschodu połączona z zamknięciem rozmaitych zakładów i redukcją personelu w Aleksandrii, leży w ramach brytyjskiego planu całkowitej ewakuacji Egiptu.

Wieści z kraju i świata

Polska

— W Wadowicach pod Krakowem zmarł na serce znakomity artysta-malarz rektor Krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych śp. prof. Józef Mehoffer.

— Do Belgii wyjeżdża polska delegacja z dr. Adamem Rose na czele na rokowania handlowe.

— C. K. O. S. (Centralny Kom. Opieki Społ.) uruchomił dotąd 867 zakładów dla 120 tysięcy dzieci i 800 placówek opieki dla 200 tysięcy niezdolnych do pracy.

— Pierwszych od czasu wojny 37 aplikantów zdobyło dyplomy adwokackie w Warszawie.

— Na jesieni rozpocznie w Krakowie działalność Instytut Włoski.

— W Legnicy zmarł znakomity rosyjski kompozytor prof. Aleksandrow.

— Do Anglii wysłano w ub. tygodniu 10 ton mebli z państw. fabryki mebli w Świdnicy na Śląsku oraz 500 ton ołowiu.

Polityka międzynarodowa

— Prezydent Truman w specjalnym liście zażądał od Kongresu zatwierdzenia pożyczki dla Anglii.

— Przewodniczący światowej Organizacji Sjonistycznej dr. Weizmann jedzie do Londynu na rozmowy oficjalne.

— Persja zażądała udziału swych przedstawicieli na konferencji pokojowej.

— W końcu tygodnia zostaną wznowione w Aleksandrii rokowania angloegipskie o rewizję traktatu z 1936 r.

Kraje Europy

— Wszyscy Niemcy zamieszkujący strefę radziecką Austrii zostali wysiedleni do francuskiej strefy okupacyjnej w Niemczech.

— Prasa sowiecka zwraca uwagę, że obozy wysiedleńcze w Austrii stały się międzynarodową bazą reakcjonistów i kolaboracjonistów.

— Zapas węgla gazowniach i elektrowniach brytyjskich wyczerpał się do listopada, a w przemyśle starczy najwyżej na 3 tygodnie.

— Goering przyznał się, że zamierzał zdeponować w bankach amerykańskich 50 milionów dolarów „na wszelki wypadek".

— Czeskie władze bezpieczeństwa aresztowały dwóch Niemców, którzy usiłowali wykopać skarb ukryty w czasie okupacji — ok. 20 kg. złotej biżuterii i monet.

— W Bułgarii wielkie święto sportowe zgromadziło około 20 tys. młodzieży.

Na innych kontynentach

— Pandit Nehru został oficjalnie uznany za przewodniczącego hinduskiej partii kongresowej.

— W Indiach brytyjskich wybuchła groźna epidemia cholery, ze śmiertelnością do 2.000 osób tygodniowo

— Na Środkowym Wschodzie wykryto tajną organizację hitlerowską złożoną ze specjalnie przeszkolonych Niemców i Arabów, działającą w Palestynie i Iraku od 1944 roku.

INFORMUJEMY

Kredyty dla rolnictwa w woj. gdańskim

Wojewódzka Izba Rolnicza Gdańska uzyskała kredyt inwestycyjny w wysokości 15.150.000 zł. Z tego na zakup materjału budowlanego i akcję podniesienia hodowli bydła, trzody chlewnej i owiec przeznaczono 11.050.000 zł, na warzywnictwo 2 miliony zł, na sadownictwo milion zł. Do rozprowadzenia kredytów w terenie utworzono specjalne komisje składające się z przedstwicieli instytucji rolniczych pod przewodnictwem Woj. Izb Rolniczych — pięcioosobowe na szczeblu wojewódzkim i trzyosobowe na powiatowym.

Papierosy amerykańskie będą sprzedawane po 4 zł

WARSZAWA. (API). Ministerstwo Aprowizacji i Handlu ustaliło cenę papierosów amerykańskich przydzielonych w ramach przydziałów kartkowych po zł. 4 za sztukę.

Kronika gospodarcza Kaszub

Zebranie Rybaków Słodkowodnych

W sobotę, dnia 13 bm. odbyło się w Wejherowie w gmachu Starostwa Morskiego zebranie wszystkich rybaków słodkowodnych powiatu morskiego. Na zebraniu omówiono ważne sprawy organizacyjne oraz sprawę zaopatrzenia rybaków w sieci i sprzęt rybacki.

Szkolenie Rybaków Morskich

Celem zapewnienia praktyki dla kandydatów na rybaków kutrowych, Gen. Insp. Rybołówstwa Morskiego wprowadził obowiązującą zasadę, że rybacy, którzy otrzymują od państwa kutry rybackie musza szkolić przez rok, po dwóch praktykantów.

Państw. Centr. Wych. Morskiego otrzymało dla celów szkoleniowych 1 kuter i 3 łodzie rybackie. Wkrótce ma być otwarta stała szkoła rybołówstwa dalekomorskiego.

Powódź w Anglii

Gwałtowna burza nawiedziła w nocy południowo-wschodnią Anglię. Ulewny deszcz spowodował wielkie szkody na polach. W kilku nadbrzeżnych miasteczkach Kentu i Sussexu niektóre ulice zostały całkowicie zalane. Straż ogniowa zmuszona była w niektórych domach wypompować wodę sięgającą do wysokości 1 m.

NA GBURSTVJE

KS. JAN SIEG

Ku odrodzeniu sadownictwa

Po mrozowej katastrofie 1939/40 wielu sadowników się zniechęciło do drzew owocowych; niejedni nawet zaniedbują niedobitki z r. 1939/40 i ostatniej wojny; inni przerzucają się na niewymarzające krzaki jagodowe, przyczym czarna porzeczka neapolitańska ulubioną jagodą wybrednych Francuzów coraz to więcej się szerzy udając się doskonale. Jagoda — jagodą; bez wiśni czereśni, gruszek i jabłek obyć się nie można, chyba nie będziemy za ostatnie dewizy sprowadzać owoców z zagranicy lub spekulować na owoc w puszkach z Unrry. Już zima 1928/29 nauczyła nas, że sadownictwo błędnymi kroczy drogami; już w ten czas dużo cennych odmian ciężko ucierpiało; lub czysto wyginęło jak słynna deserowa grusza Masłówka Dida; lecz bądź co bądź dużo drzew szlachetnych przetrzymało az zima 1939/40 je z małymi wyjątkami wymroziła. Te małe wyjątki oto część nikła drzewek szkółkowych pelnoszlachetnych lub półszlachetnych (kuchennych.

Część dość poważna krajowych odmian szlachetnych i półszlachetnych bezimiennych pozostała po całych Kaszubach.

Z jednych i drugich musimy korzystać, by wyjść na drogę odrodzenia sadownictwa. Aby zapobiec przykrym zawodom należy przez drzewa zimoodporne zrozumieć tylko takie, które odsłonięte na otwartym miejscu zimę przetrwały; wyłączone są takie, które zawalone śniegiem i przykryte słoma lub na zaciszu stały; drobne uszkodzenia się jeszcze wyłączają. Mróz godził przede wszystkim w pień i w rozwidlenie korony; drzewka które wtenczas przepadły, były głównie jeden raz szczepione albo w przyziomek podkładki dzikiej albo w wysokości dzikiego pnia — półpnia; sadownicy-amatorzy przwie że wyłącznie tak szczepiali; drzewka podwójnie szczepione — podkładka dzika — przewodnik z odmiany kuchennej — uszlachetnienia — były rzadkością i pochodziły głównie z szkółek. Dziczki przeważnie okazały się mrozoodpornymi z wyjątkiem dzikiej mirabelki, szkółkowej podkładki wielu śliw i pożowy podkładki szkołkowej szeregu grusz karłowatych i zależnie od tego czy szlachetna odmiana była szczepiona w odziomek lub w wysokość dzikiego pnia — półpnia mogła np. jabłoń lub grusza wymarznąć z pniem i koroną lub tylko z koroną. Więc praktycznie rozstrzyga wygląd korony r. 1940 i nast., małe przemarznięcia u końcyn gałęzi można nie brać w rachubę byleby korona w głównych częściach pozostała zdrowa; wiek drzew pozornie jakby nie ucierpiała, później kóra odpadywała, niejedne wegetowały z kilka lat, inne zostały zabiegami zwidkiemi uratowane; takie się zalicza do mrozoodpornych. Z wielkich renklod pozostała mi mała jedna wielkoowocowa kirka; silnie uszkodzona uratowałem; zwolna jej rany zarastają; naturalnie jej do wrozodpornych nie zaliczę, mimo jej wielkiej płodności, piękności i wartości.

Rozpocznijmy od jabłoni. Według doświadczeń z r. 1938/40 niema szlachetnych szkółkowych mrozoodpornych jabłoni w ogóle; więc by pójść pewną drogą musimy się rozpatrzyć po Kaszubach i odszukać wartościowe odmiany lokalne i bezimienne a to szlachetne; jednocześnie odszukać półszlachtne — kuchenne; oczywiście muszą być zdrowe i rakoczyste. Jeżeli mrozoodporne szlachetne się nie natrafią wtenczas należy przy szczepieniu na pierwszym miejscu brać inne choć nie zupełnie w 100-procentach mrozoodporne ale do nich się zbliżające. Takimi są, Papierówka sierpniowa litewska; Cronselskie wrześniowe, październikowe; Siewka Pruszczowska zimowa, późnozimowa przy zbieraniu w listopadzie. Lecz nieprzesądzając mam nadzieję, że odmiany szlachetne się znajdą — zimoodporne. Papierówka jako najlepsze i najrychlejsze jabłko letnie nie da się zastąpić innym chyba Czerwonym Astrachańskim; u mie przetrzymało bez uszczerbku lecz zniszczało we wojnie. Papierówka najlepiej się nadaje jako karłowa na Doniżu; Astrachańskie najlepiej jako pienne; całkiem straciłem tym sposobem około 300 karłowych i piennych; zatrzymałem ca 100 niedobitków i zamierzam na podstawie doświadczeń r. 1939/40 się zabrać do odbudowy sadu. Półszlachetne kuchenne odmiany na przewodniki są wszędzie; już mój ościenny sąsiad ma jabłoń ca 25-letnią mrozoodporną kuchenną — takich będzie wszędzie.

(Dokończenie nastąpi)

Nawozy sztuczne z amunicji niemieckiej

Okazało się, że zdemontowanych różnych bomb pocisków niemieckich będzie można uzyskać wielkie ilości nawozów sztucznych na pożytek rolnictwa.

Będzie to zaiste najlepszy użytek. Światu trzeba chleba, a nie wojny!

Niedoszły plan obchodu Zwycięstwa

Dziennikarz duński wygrzebał projekty obchodu zwycięstwa w Berlinie, obmyślone przez Hitlera, Goebbelsa i Bormanna. Projekt ten został opracowany w roku 1940. Jak podaje za dziennikiem duńskim „Glos Ludu" — „Berlin miał przystroić się odświętnie, tonąc w morzu flag z „hakenkreuzem". Hitlerowską drogą triumfalną zbudowaną na Olimpiadę, przeciągnąć miał pochód miliona jeńców brytyjskich francuskich. Za ostatnimi szeregami jeńców posuwać się miał wóz z Churchillem, zakutym w kajdany. Wóz ten przejechać miał wolno aż do Lustgarten, gdzie miało nastąpić publiczne powieszenie Churchilla na zdala widocznej szubienicy".

W roku 1940 rozpoczęto już stawianie niektórych trybun, a jedna z wielkich firm dekoratorskich otrzymała nakaz poczynienia dalszych przygotowań.

Tysiące złotych zębów

LONDYN. (PAP). Według doniesień wiedeńskiego korespondenta agencji Reutera francuska policja wojskowa wykryła w górach tyrolskich kryjówkę, w której narodowi socjaliści przechowywali przeszło 200 kg. złota i biżuterii. Skarb ten został ukryty w zagłębieniu skalnym na wysokości przeszło 6 tysięcy stóp nad poziomem morza.

Według przypuszczeń ukryte złoto i kosztowności należały niegdyś do Żydów, zamordowanych w komorach gazowych obozów koncentracyjnych. W kryjówce znajdowały się podobno również tysiące złotych zębów.

Vspjerejta, Zrzesz,

ALEKSANDER MAJKOWSKI (109

Żëcé i Przigodë Remusa

Zoƶerealto Kaszubskji

(Postępni vątk)

— Le za vjarę i za wojczezné svobodę mosz wuchvecec bronja i bjic i nje będzesz mjoł grzechu. A zokon ricerskji każe i v tim razu bjic, kjejbe njepotcavi człovjek nastovoł na cnotę bjałkji, na żece bliznigo, abo i na żece tvoje. I v tim razu nje będzesz mjoł grzechu.

I to jô povjedzoł krolovrji jezora. Ale won zvjeseł smutno głovę i movjił po długji chvjili:

— Povjem ce: Jô zabjił człovjeka. Ale nje beło to anji za vjarę, anji za wojczezné, anji z ricerskjigo przikozenjô. Le naszedł mje — lesni pruskji to beł — v moji krijovce na Glonku, do chterni żoden człovjek nje vie drogji. Navetk sin mój sę dovje, jak dorosnje, nje predzij. Belbe mje lesni vedoł i u bem nje beł mjoł sposobu zatącec se przed nimi, co mje przesladovele jak dzekjigo zvjerza. Naszedł mje, jesz dzis nje vjem jakjim sposobem, v moji jomje na Glonku i podnjosł flintę, be mje zastrzelec. Ale jô go wurechleł. — Trup jego popłinął na vjelgji vode. Ale kjej prze knjeji vepłinął, tej po kule v głovje doznele, że to nje topjelc, le vestrzałem zebjit. Tak zrobjiłe mje pravo. Ale jô sę skreł, a bjałka doma zastąpjiła mje vjernje. Jesz dziso nje vjem, jak ten Czernjik mie mogł veszczekac taką letką karę: Pjęc lôt sodze! Choba z pomocą Złego wosametoł sąd i sędzich.

Ale jô ti kare przejąc nji mogę anji sę dac zamknąc v sodze, bo to moja smjerc. Trzech dnji nje verzję. A tam doma mój sin jesz nje verosł z knopjecich lôt. A chcołbem go vjidzec jesz takjim Zaborskjim jak jô i moji przodkovje i doznac bem sę chcoł, że won v naszi rózdze wumje wutrzimac svój brzeg jezora i krolestvo na njim.

Porvoł sę vaspon na nogji i vstoł:

— I dlotego jô nji mogę povjesec tego szczudła na krzizu i jisc muszę na moje jezora bez rozgrzeszenjô.

Tej vezdrzoł na mje wostro svjecacimi woczama.

— Spovjodoł jem sę dziso dva raze: Bogu i tobje. Nje vjem skąd mom tę vjare v cebje, choces młodi i droga tvo ja provadzi v svjat a moja ze svjata. Ale tak mje na duszë, jakbesma sę mjała v żecu prze vożni woręce spotkac. Ale tero mje czas v drogę. Vrocec sę jutro prze kampanjiji nji mogę, bo be mje jednak wupjilovele i tede bem ju nje beł na Vdzidzkjich vodach. Ale tu v lese vrocec do mojigo podzemnigo pałacu znajevęglovnjika, chturen mje wob noc wotrzimô i dô strave.

Po tich słovach stanovjił sę chvjilkę, vezdrzoł na mje i rzekł:

— Vjesz co, Remus? Poj ze mną!

A kjej jem rozmiszloł jak to zrobjic, povjedzoł tak:

— V kompanjiji te sę też vrocec nji możesz, bo i na cebje czotują. Po tvoji karze vszędze cę poznają. Lepjej njech ce je zavjezą nazod do Koscerzne, a tovare tvoje ponjesz na plecach. Może ce też do Lipna przevjezc tvoję karę Trąba. A jô tu naju wobu poprovadzę takjimi knejajmi, chdze żeve woko naju nje woboczi.

Mje sę vjidzała taka rada vaspena. Ale jednak jô sę muszoł vrocec do mjasta, żebe z Trąbą sprave wobgadac. Krol jezora zgodł moje mesle i rzekł:

— Jidzle spokojno do mjasta, chdze sę cebje pevno spodzevaja. Jo tu wostanę pod kaplicą i mogę żdac, jaż przińdzesz. Jô ce też zaru povjem, czimu jô som jisc nje chcę. Jô sę boje, żebe mje wob drogę Złe nje wosmetało i nje kozało sobje żecô wodebrac! Jak jô będe na naszich jezorach, tej dusza moja vêzdrovjeje. Ale movji mje, może te sę bojsz tovarzec takjimu, co człovjeka wubjił?

— Jô sę le Boga na njebje boję — wodrzekł jem. — Ludzi ju sę nje boję. A moją spravą nje je sądzëc vas. Ale kjej bem z wurzędu beł sędzą, to bem wuvożoł, żesce strzelile w wobronje vłosnji!

— Żeli tak — rzekł vaspon — to zańdzesz po mje tu pod kaplicę.

Kjedem z gore zchodzeł na dol do mjasta, z cemnosce vestąpjił człovjek. Patrzę: Trąba.

— A cuż te tam tak długo pokulovoł na Kalvarjiji? — vadzeł won. — Vejta go! Noprzod go trzeba szandarom ze zębov vecigac, a tej won wod sami noboznosce veznie i po nocach venożi, cobe go jak norechtl policejô złapjiła.

Tej vzęł mje za rękov i cignął ze sobą. Wob drogę zos robjił vimovkji.

— Remus! Te jesz nje znajesz wobeczajóv svjatovich. Żeli te chcesz sę wukrec, to muszisz sę vjedno kracec v nogrebszi gromadze ludzkji, a nje łazec po nocach som. Ale jo vjedno movję: Dovno be cę pse zjadle, kjejbas nji mjoł mje.

Cëż jô mjoł rzec? Pevnie won mjoł provdę. Won też i nje żdoł na moje wodpovjedz le godoł:

(Postępni vatk mdze)

Na Ziemi Kaszubskiej

WEJHEROWO

— Z ŻYCIA PARAFIALNEGO. 1) Nabożeństwa niedzielne 14 bm. według zwyczajnego porządku. Nieszpory o godz. 15 po południu.

2) W niedzielę 14 bm. po nieszporach zebranie Apostolstwa Modlitwy Młodzieży Żeńskiej.

3) Święto Matki Boskiej Szkaplerznej przypada we wtorek 16 bm. Uroczysty obchód tego święta odbędzie się w niedzielę 21 bm.

— DEKONSPIRACJA. Wzywa się wszystkich członków b. organizacj. konspiracyjnych: „Gryf Pomorski", „Niepodległość", „Wyzwolenie" i A. K. oraz innych do zgłaszania się celem dokonania dekonspiracji (ujawnienia) przed Komisją Likwidacyjną, która urzędować będzie w gmachu Starostwa Morskiego w Wejherowie (pokój nr. 12) dnia 18 lipca br. od godz. 8 do 15 (3 po południu.

Powiatowy Zarząd Związku Uczestników Walki Zbrojnej o Niepodl. i Demokracje

— KONCERT CHÓRÓW KASZUBSKICH. Okręg V. Kaszubski Pom. Związku Kół Śpiewaczych w Wejherowie urządza w niedzielę dnia 14 bm. w Wejherowie poczawszy od godz. 16-tej w ogrodzie p. Naczka, przy ul. Wałowej

KONCERT OKRĘGOWY

w którym biorą udział chóry Okręgu Kaszubskiego. Na imprezę tą wszystkich Szan. Obywateli okolicy i miasta serdecznie zapraszamy.

— ODDZ. ZW. ZAWOD. MUZYKÓW R. P. w Wejherowie wzywa swych członków i muzyków jeszcze nie zrzeszonych o złożenie przepisowych deklaracji w Sekretariacie Oddziału przy ul. Sobieskiego. 268 I piętro najdalej do dnia 15 bm.

— Z ŻYCIA POW. ZW. CECHÓW. W czwartek, dnia 27 czerwca br. zwołano Zebranie Walne Cechu Metalowców i Elektrotechników. Zebraniu przewodniczył Starszy Cechu, ob. Aleksander Kaczmarek. Po przyjęciu i uchwaleniu absolutorium zarządowi oraz statutu cechowego, ukonstytuował się następujący zarząd Cechu: Starszy Cechu — Aleksander Kaczmarek, mistrz ślusarski, Podstarszy — Walaszkowski Władysław, mistrz kowalski, ławnicy — Bieńkowski Roman, mistrz zegarmistrzowski, Konkel Bernard, mistrz kowalski, Wachowiak Jan mistrz blacharski. Na zastępców ławników powołano: Majda Bronisław, z Pucka, Zarwalski Anastazy z Rumii, Okrój Leon z Wejherowa. Do komisii rewizyjnej weszli: Dąbrowski Jerzy, Balon Stanisław, Baran Juliusz, Klawiker. Wpisowe ustalono na 500 zł., składkę cechowa na 50 zł. mies. Następnie z rąk przed. Powiat. Zw. Cech otrzymali dyplomy mistrzowskie w zawodzie zegarmistrzowskim: ob. Balon Stanisław z Rumi, Bieńkowski Roman z Wejherowa. W zawodzie blacharskim: Okrój Leon z Wejherowa, Wachowiak Jan z Wejherowa. W zawodzie kowalskim: Bulman Juliusz z Linii, Czaja Stanisław z Niepoczołowic, Kołatowski Leon z Wiczlin, Konkel Bernard z Wejherowa, Walaszkowski Władysław z Wejherowa. Po omówieniu spraw zawodowych i organizacyjnych Starszy Cechu zamknął zebranie.

— OGŁOSZENIE. W związku z rozporządzeniem Ministra Aprowizacji i Handlu odbędzie się w dniu 25 lipca 1946 r. o godz 8 do 12-tej inwentaryzacja pojazdów Mechanicznych, zarejestrowanych na Ministerstwo Aprowizacji i Handlu.

Posiadacze pojazdów mechanicznych zarejestrowanych na Ministerstwo Aprowizacji i Handlu zamieszkałych na terenie powiatu morskiego zgłoszą się w wyżej podanym terminie przed gmachem Starostwa wraz z pojazdem mechanicznym, celem dokonania inwentaryzacji.

W stosunku do winnych niezgłoszenia pojazdów mechanicznych rejestrowanych na Ministerstwo Aprowizacji i Hadnlu, wyciągnięte zostaną konsekwencje karno-administracyjne.

Starosta Morski

Swarzewo (pow. morski)

— SŁYNNY OBRAZ z roku 1684, przedstawiający objawienie Najśw. Panny Maryi w Swarzewie na początku 15 stulecia, powrócił w tym tygodniu z Torunia statkiem do Gdańska a z tamtąd samochodem do Swarzewa. Przyczynił się do tego głównie Pan starosta powiatu Morskiego Oderowski, za co należy mu się jaknajserdeczniejsze podziękowanie.

— ODPUST M. B. SZKAPLERZNEJ odbędzie się z przedwojenną okazałością w niedzielę 21 lipca. W sobotę po południu około godz 4 przywitanie pielgrzymek. Zaraz potem nieszpory i słuchanie spowiedzi. W niedzielę o godzinie 6 Msza św. w kaplicy przy studzience, o godz. 7 wotywa z kazaniem, o godz. 10 schadzka. Suma z procesją i kazaniem odbędzie się o godz. 11. Podczas sumy zapisywanie do bractwa św. szkaplerza. Po kazaniu przyjmowanie do Bractwa i pożegnanie pielgrzymek. Nieszpory o godz. 4.

Prokowo (pow. kartuski)

UTONĄŁ W CZASIE KĄPIELI W JEZIORZE W czasie kąpieli w jeziorze Żabie w Prokowie (pow. kartuski) utonął 25-letni Klemens Cierocki.

Sierakowice (pow. kartuski).

— W ŚRODĘ dnia 17 bm o godz. 9,30 w kościele parafialnym w Sierakowicach odbędzie się pogrzeb prochów śp. kleryka Zgromadzenia Misjonarzy Słowa Bożego Stanisława Kolki ze Sierakowic. Zginął on śmiercią męczeńska za Wiarę i Ojczyznę z rąk katów hitlerowskich w obozie koncentracyjnym w Mauthausen. Zmarły był zawsze gorącym miłośnikiem stron rodzinnych i dzielnym Kaszubą.

Niech go rodzinna ziemia kaszubska utuli do snu wiecznego. (R. K.)

Modrowo (pow. kościerski)

— KURS DLA PRACOWNIKÓW GORZELŃ. Oddział Gdański Zjedn. Gorzelni Roln. w porozumieniu z Wydz. Ośw. Gdańskiego Woj. Urz. Ziemskiego organizuje w majątku i gorzelni Modrowo, pow. kościerskiego, 6-cio tygodniowy praktyczny kurs. Kurs odbywać się będzie od 1 sierpnia do 15 września br. Wpisowe na kurs wynosi 100 zł, nauka i utrzymanie kursistów sa bezpłatne. Pościel każdy słuchacz powinien posiadać własną. Zapisy przyjmuje do 24 bm. Zjednoczenie Gorzelni Rolniczych, Sopot, ul. Jagiełły nr. 10. Kursiści którzy ukończą kurs i zdadzą egzamin końcowy otrzymają świadectwa upoważniające do starań o objęcie posad wzgl. o dalsze kierownictwo gorzelń.

GUCZOV MACK GODO:

Chcemë le so zażec! Ledze godają, że mjarą rozemu je kończ-tô głova. Mjarą grebosce je na karku sadło, a mjarą svjeżosce je tako farba. Ledze godają, że zelonô je nôsvjeższô. Jo jednak moji Kasze wudovodnjeł, że czervonô wolejnô farba na kobjecich lepuszkach je nôsvjeższô. Chcała moja Kasza wo tim sę przekonac, le że nji mogła v całim naszim kaszebskjim kroju dostac fernesu, muszá dac poku. Jô ję poceszoł, że ten eksperimeńt wudô ji se pozdnji, bo wu nas eksperimeńte są vjedno wulemją. Njerôz człovjek mesli, że je vołem i zdrzi na rajskji malovani vrota. Novjęcij nje vjeme cze momô levą nogą cze też pravą jic v przódk; abo też dzevime sę że bjołi je czornim.

Moj dręch Vanożk pjisze do mje wo takjim eksperimeńce v lese a grzebach..

„Możni drechu!" — pjisze won — „Pochvolonigo ce bedeję, a że jes vszetkjima rozemama przerosłi, to cebje proszę wo vettómaczenje jedni dzivni sprave. Jô jem za słabi v svoji venjerzchłi banje, rozemem zreszec".

„Të możesz dzegvjic, vjic rozdzegvjë mje nasze dzivni grzebóv zbjeranje".

„Beł jem prze kuńcu czervjińca z drëchamą Lesovim Tóną, Pestkovim Vjickem, stôrim Żgôvką i Srokovą Vjikłuszą v lese — za nim zeszłorocznim bukę na grzebach. Przedtim padoł deszcz, bjołi jak snjeg deszcz. Cze te to rozmjeszi? Po nim rosłe grzebe provdzevi na woczach. Kożdi z nas zbjeroł i tkół do skrzenje. Tere jô nje vjem cze przemjenjenje naszło nas v drodze, cze też stało sę to jak jesme je chvitele i vtikele do pudła — tego jô nje vjem. To je moj klin v muzgu, chteren mosz mje vecignąć. Jak nasza garda przeszla do bjałk, żebe sę pochvolec grzebama i jesme je kożdi v memczu klin vesepele — wuzdrzoł jem na moje wutropjenje same muchomore".

— Chłopje! — krzknęła moja bjałka — cze te jes wobarchłi?

Jô sę robjeł na całim cele bjołi i czervoni, a tej seni. Na wostatku sadnał jem jak czopka. Kjejbe jem beł zabeł woddichac bełbem wumarłi. I teraz muszę dechu nabrac i na dregi roz tobje przicz ne nadzveczajnigo cedu v novich czasach, vettómaczę.

Chceme le so zazec!

Ze sportu na Kaszubach

Wielkie Zawody Motocyklowe

Repr. K. S. „Gryf" urządza w niedzielę 11 sierpnia br. w Wejherowie pierwsze Wielkie Zawody Motocyklowe z udziałem znanych asów jazdy motocyklowej.

Przewidziany jest wyścig terenowoleśny oraz pokaz zręczności w jeździe motocyklowej na Stadionie Miejskim

Bliższe szczegóły niebawem ukażą się w prasie.

Tabela Gdańskiej A-klasy

Tabela rozgrywek o mistrzostwo klasy A okręgu Gdańskiego w piłce nożnej do dnia 1 lipca br. przedstawia się następująco:

I. Gedania—Gdańsk 14 gier 23 : 5 pkt. 49 : 19 str. br. II. Pogoń—Gdańsk 13 gier 17 : 9 pkt. 45 : 20 st. br. III. BOP „Lechia"—Gdańsk 12 gier 16 : 8 pkt. 43 : 20 st. br. IV. Grom—Gdynia 11 gier 15 : 7 pkt. 39 : 21 st. br. V. Płomień—Nowy-Port 13 gier 14 : 12 pkt 55 : 50 st. br. VI. Flota—Nowy-Port 12 gier 12 : 11 pkt. 29 : 31 st. br. VII. Gryf—Wejherowo 12 gier 10 : 14 pkt. 39 : 30 st br. VIII. Wisla—Tczew 12 gier 6 : 18 pkt. 19 : 31 str. br. IX. Unia—Tczew. X. Tur Gdańsk.

Rozgrywki ostatniej niedzieli (7 lipca) zmieniły już wygląd tabeli.

Najbliższa niedziela (14 lipca) napewno przyniesie dalsze przesunięcia w tabeli. Wobec tego, iż w bieżącym roku 4 kluby spadną z A-klasy do klasy B, ostatnie rozgrywki będą szczególnie zacięte.

Najprawdopodobniej do klasy B spadną: Wisła i Unia z Tczewa oraz Tur z Gdańska. Kto będzie czwartym? „Gryf", „Flota", czy „Płomień"? Kaszubsk K. S. „Gryf" ma jeszcze do rozegrania 3 mecze. Jeżeli jeden z nich wygra, prawdopodobnie utrzyma się w A-klasie. Nasi „Gryfiści" są pełni nadziei, i chcą wygrać wszystkie trzy mecze (z Pogonią, BOP Lechią i Wisłą). P. Fink.

puck zwycięża w Słupsku

PUCK. Ubiegłej niedzieli 7 bm. piłkarze K. S. Puck rozegrali w Słupsku rewanżowy mecz z drużyną TUR z Słupska, odnosząc zwycięstwo w stosunku 2 : 1.

CO i GDZIE?

W NIEDZIELĘ dnia 14 bm. o godz 11-tej przed południem sekcja sportowa przy Domu Kultury i Sztuki w Pucku, urządza zawody pływackie w konkurencji pań i panów na 50 m., 100 m., 400 m., oraz skoki pokazowe z trampolin.

Po zawodach pływackich w godzinach popołudniowych na boisku miejskim rozegrany zostanie mecz piłki nożnej pomiędzy K. S. Puck i K. S. Błysk Gdynia.

W NIEDZIELĘ 14 lipca o godzinie 15 na Stadionie Miejskim odbędzie się mecz piłki nożnej o mistrzostwo klasy A okręgu gdańskiego pomiędzy MKS „Pogoń" (Gdańsk) — KS. „Gryf" (Wejherowo). Ze względu na ważność meczu o utrzymanie się w gdańskiej A-klasie, zapraszamy wszystkich obywateli miasta jak i okolicy na tak ciekawy mecz.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

Obóz harcerzy wejherowskich w Rzucewie. Dziękujemy Wam druhu Komendancie za list. Artykuł i Wasz apel umieścimy w następnym numerze gazety. Dary dla Was zbieramy. Od dziś wysyłamy Wam 3 nasze gazety. Napewno Was odwiedzimy! Czuwaj!

REDAKCJA: redaktor naczelny Brunon Richert, członkowie Kolegium redakcyjnego: Ignacy Szutenberg, Jan Rompski, Jan Trepczik, Józef Gniech.
WYDAWCA: Spółdzielnia Wydawnicza „Zrzesz Kaszebskô. ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Wejherowo, Rynek 7 Skrzynka Pocztowa 30. Telefon Nr. 68.
PRENUMERATA: Pocztowa i pod opaską miesięcznie 25.— zł. Prenumeratę pocztową należy zamawiać od 10 do 20 każdego miesiąca na następny miesiąc pod opaską na miejscu w Administracji lub przekazem pocztowym. CENA OGŁOSZEŃ: drobne za wyraz 8 zł; najmniej 10 wyrazów. Tłusty druk 100 proc. więcej
Ogłoszenia reklamowe za tekstem 15 zł za 1 mm szpalty. Administracja nie przyjmuje odpowiedzialności za terminowe ogłoszenia.

Tłocz. w Drukarni pod Zarządem Państwowym w Wejherowie. W-02414